

Pierwsza litera nazwiska

1

Kolokwium 3
5.01.18

Nazwisko i imię:

Zadanie 1. Wyznacz maksima i minima podanej funkcji oraz punkty przegięcia jej wykresu:

$$f(x) = x^5 - 5x^4 + 5x^3 + 1.$$

Rozwiązanie: Liczymy:

$$\begin{aligned} f'(x) &= 5x^4 - 20x^3 + 15x^2 \\ &= 5(x^2 - 4x + 3) x^2 \\ &= 5(x - 3)(x - 1) x^2. \end{aligned}$$

Są 3 punkty krytyczne: 0, 1, 3. W 0 f' nie zmienia znaku (czyli nie ma ekstremum), w 1 zmienia z dodatniego na ujemny (maksimum) a w 3 zmienia znak z ujemnego na dodatni (minimum).

$$\begin{aligned} f''(x) &= 20x^3 - 60x^2 + 30x \\ &= 10x(2x^2 - 6x + 3). \end{aligned}$$

Są 3 miejsca zerowe $0, -\frac{3}{2} \pm \frac{\sqrt{3}}{2}$, i w każdym z nich f'' zmienia znak. Są to więc punkty przegięcia wykresu.

Pierwsza litera nazwiska

2

Nazwisko i imię:

Zadanie 2. Oblicz całkę nieoznaczoną:

$$\int \frac{x-1}{\sqrt[3]{x+1}} dx.$$

Rozwiązanie:

$$\begin{aligned} \int \frac{x-1}{\sqrt[3]{x+1}} dx &= \left\{ \begin{array}{l} t = x+1 \\ dt = dz \end{array} \right\} \\ &= \int \frac{t-2}{\sqrt[3]{t}} dt \\ &= \int (t^{\frac{2}{3}} - 2t^{-\frac{1}{3}}) dt \\ &= \frac{t^{\frac{5}{3}}}{\frac{5}{3}} - 2 \frac{t^{\frac{2}{3}}}{\frac{2}{3}} + C \\ &= \frac{3}{5}(x+1)^{\frac{5}{3}} - 3(x+1)^{\frac{2}{3}} + C. \end{aligned}$$

Pierwsza litera nazwiska

3

Nazwisko i imię:

Zadanie 3. Oblicz całkę nieoznaczoną:

$$\int \frac{x^2}{\sqrt{1-x^6}} dx.$$

Rozwiązanie:

$$\begin{aligned} \int \frac{x^2}{\sqrt{1-x^6}} dx &= \left\{ \begin{array}{l} t = x^3 \\ dt = 3x^2 dx \end{array} \right\} \\ &= \frac{1}{3} \int \frac{dt}{\sqrt{1-t^2}} \\ &= \frac{1}{3} \arcsin t + C \\ &= \frac{1}{3} \arcsin x^3 + C. \end{aligned}$$

Pierwsza litera nazwiska

4

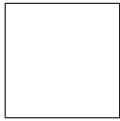
Nazwisko i imię:

Zadanie 4. Oblicz całkę nieoznaczoną:

$$\int \sqrt{x} \log x \, dx.$$

Rozwiązanie:

$$\begin{aligned} \int \sqrt{x} \log x \, dx &= \int \left(\frac{x^{\frac{3}{2}}}{\frac{3}{2}} \right)' \log x \, dx \\ &= \frac{2}{3} x^{\frac{3}{2}} \log x - \frac{2}{3} \int x^{\frac{3}{2}} \frac{1}{x} \, dx \\ &= \frac{2}{3} x^{\frac{3}{2}} \log x - \frac{2}{3} \int x^{\frac{1}{2}} \, dx \\ &= \frac{2}{3} x^{\frac{3}{2}} \log x - \frac{2}{3} \frac{x^{\frac{3}{2}}}{\frac{3}{2}} + C \\ &= \frac{2}{3} x^{\frac{3}{2}} \log x - \frac{4}{9} x^{\frac{3}{2}} + C. \end{aligned}$$

Pierwsza litera nazwiska

5

Nazwisko i imię:

Zadanie 5. Oblicz całkę nieoznaczoną:

$$\int \frac{2x-1}{x^2-6x+9} dx.$$

Rozwiązanie: Mamy $(x^2-6x+9) = (x-3)^2$, więc

$$\begin{aligned} \frac{2x-1}{(x-3)^2} &= \frac{A}{x-3} + \frac{B}{(x-3)^2} \\ &= \frac{A(x-3) + B}{(x-3)^2} \\ &= \frac{Ax + B - 3A}{(x-3)^2}. \end{aligned}$$

Stąd $A = 2$, $B = 5$.

$$\begin{aligned} \int \frac{2x-1}{x^2-6x+9} dx &= \int \frac{2}{x-3} dx + \int \frac{5}{(x-3)^2} dx \\ &= 2 \log |x-3| + \frac{5}{-1} (x-3)^{-1} + C \\ &= \log(x-3)^2 - \frac{5}{x-3} + C. \end{aligned}$$

Nazwisko i imię:

Zadanie 6. Znajdź asymptoty krzywej będącej wykresem funkcji

$$f(x) = x e^{\frac{2}{x}} + 1.$$

Rozwiązanie: Badamy zachowanie wokół $x = 0$ (ew. asymptota pionowa).

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x e^{\frac{2}{x}} = \lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{1}{t} e^{2t} = +\infty,$$

(z reguły de l'Hospitala). f ma więc asymptotę pionową $x = 0$. Badamy możliwe asymptoty w $\pm\infty$

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \left(e^{\frac{2}{x}} + \frac{1}{x} \right) = 1.$$

Kandydatem na współczynnik kierunkowy, zarówno w $+\infty$ jak i $-\infty$, jest 1.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \pm\infty} (x e^{\frac{2}{x}} + 1 - x) &= \lim_{x \rightarrow \pm\infty} x (x^{\frac{2}{x}} - 1) + 1 \\ &= \lim_{t \rightarrow 0^\pm} \frac{1}{t} (e^{2t} - 1) + 1 \\ &= 3 \end{aligned}$$

(z de l'Hospitala). f ma więc asymptoty $y = x + 3$ w $+\infty$ i w $-\infty$.

Nazwisko i imię:

Zadanie 7. Oblicz przybliżoną wartość podanego wyrażenia korzystając z 3 początkowych wyrazów (zerowego, pierwszego i drugiego) odpowiednio dobranego szeregu Taylora. Oszacuj błąd przybliżenia na podstawie wzoru Taylora:

$$\sqrt[3]{126}.$$

Rozwiązanie: $f(x) = \sqrt[3]{x}$, $x_0 = 125$.

$$\begin{aligned} f(x_0 + 1) &= \sum_{k=0}^2 \frac{f^{(k)}(x_0)}{k!} 1^k + \frac{f'''(x_0 + \theta)}{3!} 1^3 \\ &= \frac{\sqrt[3]{125}}{0!} \cdot 1^0 + \frac{1}{3} \frac{1}{(\sqrt[3]{125})^2} \cdot \frac{1}{1!} \cdot 1^1 + \frac{1}{3} \cdot \left(-\frac{2}{3}\right) \cdot \frac{1}{(\sqrt[3]{125})^5} \cdot \frac{1}{2!} \cdot 1^2 + \\ &\quad + \frac{1}{3} \cdot \left(-\frac{2}{3}\right) \cdot \left(-\frac{5}{3}\right) \cdot \frac{1}{(\sqrt[3]{125} + \theta)^8} \cdot \frac{1}{3!} \cdot 1^3. \end{aligned}$$

Mamy więc:

$$\begin{aligned} \sqrt[3]{126} &\simeq 5 + \frac{1}{3 \cdot 25} - \frac{1}{9 \cdot 5^5} \\ |\text{Błąd}| &\leq \frac{10}{27 \cdot 6} \cdot \frac{1}{(\sqrt[3]{125} + \theta)^8} \leq \frac{5}{81} \cdot \frac{1}{5^8} = \frac{1}{81 \cdot 5^7}. \end{aligned}$$